Skolenes landsforbund
Skuvllaid riikkalihttu | Skoleforbundet i LO

Utdanningsdirektoratet

Oslo 01.11.2026

Innspill til framtidens videregående skole

Skolenes landsforbund (SL) har besvart Utdanningsdirektoratets innspillsrunde gjennom det valgte innspillsskjemaet. Ettersom skjemaets format i begrenset grad gir rom for helhetlige vurderinger, ønsker vi å supplere besvarelsen med dette innspillsnotatet.

SL stiller spørsmål ved om de foreslåtte endringene faktisk vil bidra til å løse utfordringene de er ment å møte. Nye forventninger og endrede tilbud skaper ikke i seg selv økt kapasitet i skolen. Skal man oppnå reell endring, må man derfor ikke bare diskutere hvordan tilbudet skal innrettes, men også hvilke rammebetingelser de ansatte trenger for å kunne gjennomføre det.

Skolenes landsforbund er bekymret for at felles innhold kan forveksles med lik opplæring. Felles innhold bør innebære felles formål og temaer, men ikke nødvendigvis identisk undervisning. Innhold og arbeidsmåter må kunne tilpasses de ulike utdanningsløpene. Yrkesrettingen av fellesfagene på yrkesfag må opprettholdes, og studieforberedende kompetanse bør også omfatte både teoretiske, praktiske, skapende, teknologiske og utforskende arbeidsmåter. For flere elever innebærer jo det å være studieforberedt å gå videre på fagskole.

En ny struktur må sikre tid til faglig fordypning og gi elevene reell valgfrihet. I en struktur med valgmuligheter må det også være god rådgivning om hvilke konsekvenser fag- og retningsvalg kan få for videre utdanning. Valgmulighetene må imidlertid ikke føre til for store forskjeller i tilbud. Noen forskjeller er vanskelig å unngå, men hvor store forskjeller er vi villige til å tåle?

Det er også em bekymring blant flere hvorvidt endringene vil få store konsekvenser for mindre skoler da fagmiljøene ikke vil være store nok til å kunne tilby den nye strukturen. Dette i lys av at de videregående skolene i dag har ikke likt innhold, og dermed heller ikke like fagmiljøer. Kan vi se en økende tendens til sammenslåing av skoler, og dermed også en økende sentralisering med flere store byskoler og færre tilbud i distriktene?

Skolenes landsforbund mener det bør gjennomføres en utredning av fremmedspråkenes plass i opplæringen. Elevenes motivasjon og interesse er en viktig faktor, men vet vi nok om hvordan det å gjøre fremmedspråkene valgfritt potensielt kan påvirke samfunnets behov for

språkkompetanse? Hvilke konsekvenser kan det få hvis flere elever fullfører barneskolen, ungdomsskolen og videregående opplæring uten å ha hatt opplæring i et annet fremmedspråk enn engelsk? I denne forbindelse løfter flere av våre medlemmer frem økt internasjonalisering og dannelsesperspektivet. I en urolig verden kan det være en fordel at flere kan språk utover norsk og engelsk. Det må også vurderes hvilke konsekvenser en valgfri modell kan få for språkfaglige miljøer, geografiske forskjeller og elevenes framtidige utdanningsmuligheter. I lys av at debatten ikke er ferdig innad i Skolenes landsforbund, stiller vi denne runden heller spørsmål og foreslår videre utredning av konsekvenser, fremfor å ta konkret stilling til spørsmålet.

Skolenes landsforbund mener videre det kan være behov for å vurdere hvilke konsekvenser innføringen av nye studieforberedende retninger vil få for den samlede tilbudsstrukturen på videregående. Spesielt innenfor de fagområdene som både berører den studieforberedende og yrkesfaglige opplæringen.

Avslutningsvis ønsker vi utfordre Utdanningsdirektoratet på hvorvidt fellesfagene i yrkesfag skal være en den av dette arbeidet. Det kan under ingen omstendigheter bli slik at yrkesrettingen av fellesfagene forsvinner eller reduseres.